

Identyfikacja rodzajów działalności i grup pracowników o zwiększonym ryzyku wypadku przy pracy na podstawie analiz trendów długoterminowych.

Uroczysta sesja Rady Ochrony Pracy.

28 kwietnia 2017 r. w sali kolumnowej Sejmu odbyła się konferencja poświęcona identyfikacji rodzajów działalności i grup pracowników o zwiększonym ryzyku wypadku przy pracy na podstawie analiz trendów długoterminowych, zorganizowana przez Radę Ochrony Pracy we współpracy z Państwową Inspekcją Pracy, Centralnym Instytutem Ochrony Pracy, centralami związkowymi oraz Związkiem Zawodowym „Budowlani” w ramach obchodów – przypadającego 28 kwietnia – Międzynarodowego Dnia Pamięci Ofiar Wypadków przy Pracy i Chorób Zawodowych. Konferencja została objęta honorowym patronatem przez marszałka Sejmu Marka Kuchcińskiego. Na początku uroczystości zebrani uczcili minutą ciszy pamięć ofiar wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

Przewodniczący Rady Ochrony Pracy pos. Janusz Śniadek (PiS) odczytał skierowany do uczestników konferencji list marszałka Sejmu Marka Kuchcińskiego. Marszałek wyraził w nim przekonanie, że troska o warunki pracy oraz inwestowanie w ich poprawę może przynieść wyłącznie korzyści, również ekonomiczne. Bowiem łatwiej i taniej jest unikać zaniedbań niż łagodzić ich konsekwencje. „Wszyscy mamy świadomość, jak potrzebne są działania na rzecz poprawy poziomu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracujących” – podkreślił marszałek. Wskazał na istotne znaczenie wypracowania strategii zapewniającej wysokie standardy bezpieczeństwa, szczególnie w branżach wysokiego ryzyka. Wyraził nadzieję, że debata podczas konferencji będzie sprzyjać podejmowaniu działań, przyczyniających się do podnoszenia kultury ochrony pracy w Polsce.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Zdrowia Józefa Szczurek-Żelazko wskazała na istotne znaczenie, jakie w strategii działań resortu ma obszar zdrowia pracujących. Poinformowała o pracach nad reorganizacją systemu ochrony zdrowia. Podkreśliła, że obejmie ona również sferę ochrony zdrowia pracujących. Wskazała na planowaną reorganizację służb świadczących usługi w zakresie profilaktyki, leczenia i rehabilitacji osób, które uległy wypadkom przy pracy. Zapewniła, że wnioski z konferencji będą szczegółowo analizowane przez Ministerstwo Zdrowia.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Marcin Zieleniecki podkreślił, że problematyka bezpieczeństwa i ochrony pracy jest ważnym elementem w polityce państwa, a polskie przepisy w dziedzinie bhp są dostosowane do standardów międzynarodowych, w tym dyrektyw Unii Europejskiej. Zwrócił uwagę, że z danych GUS i Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi wynika, że systematycznie zmniejsza się liczba

wypadków przy pracy, w tym ciężkich i śmiertelnych oraz zapadalność na choroby zawodowe. „Jednak nadal w wypadkach przy pracy każdego roku ginie zbyt wiele osób, a niemal 0,5 mln pracuje w warunkach przekroczenia dopuszczalnych wartości ekspozycji zawodowej” – zaznaczył wiceminister. Podkreślił, że rząd przywiązuje dużą wagę do zapewnienia ochrony zdrowia pracujących i zapobiegania zagrożeniom zawodowym, podejmuje działania ukierunkowane na poprawę warunków pracy. Jednym z nich jest realizacja ustanowionego przez rząd na – wniosek ministra pracy – programu wieloletniego „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy”, którego głównym wykonawcą i koordynatorem jest Centralny Instytut Ochrony Pracy. W bieżącym roku rozpoczęła się realizacja IV edycji programu. Wiceminister zaznaczył, że upowszechnienie i wykorzystanie wyników programu spowoduje zmniejszenie liczby wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

„Dzień Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy przypomina o konieczności zapewnienia i respektowania prawa zatrudnionych do bezpiecznego i zdrowego środowiska pracy w każdym miejscu jej wykonywania. Przywołując pamięć o ofiarach wypadków przy pracy, ostrzega przed konsekwencjami nieprzestrzegania przepisów i zasad bezpieczeństwa pracy” – mówił główny inspektor pracy Roman Giedrońc. Przyznał, że odnotowane w statystyce wypadkowej GUS zmniejszenie liczby wypadków przy pracy, budzi nadzieję na dalszą znaczącą poprawę. „Nie zapominajmy jednak, że statystyka nie obejmuje wielu zdarzeń wypadkowych, którym ulegają osoby wykonujące pracę na podstawie umów cywilnoprawnych lub umów o świadczenie usług” – wskazywał szef PIP. Zwrócił uwagę, że tylko w ubiegłym roku inspektorzy pracy zlikwidowali bezpośrednio zagrożenie zdrowia i życia 67 tys. zatrudnionych. Podkreślił, że w zakładach, w których działają związki zawodowe odnotowano niższy odsetek śmiertelności i obrażeń wśród pracowników oraz mniej nieprawidłowości w zakresie prawnej ochrony pracy. Z uznaniem mówił o udziale związków zawodowych w tworzeniu lepszego prawa, dostosowanego do obecnych realiów społeczno-gospodarczych. Wysoko ocenił działalność społecznych inspektorów pracy.

Zwrócił także uwagę na problem wypadkowości wśród osób niepodlegających ubezpieczeniu wypadkowemu. PIP – w ramach swoich ustawowych możliwości – podejmuje działania mające na celu zapobieganie zdarzeniom wypadkowym, również w rolnictwie. „Uzyskanie trwałej poprawy stanu bezpieczeństwa pracy i osiągnięcie trwałych zmian w tym zakresie wymaga współpracy wszystkich służb, organizacji i instytucji działających w sferze ochrony pracy” – przekonywał szef PIP.

Przewodniczący Zespołu Problemowego ds. Prawa Pracy Rady Dialogu Społecznego Jacek Męcina nawiązał do wspomnianego przez wiceministra Zielenieckiego programu „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy”. Zwrócił uwagę, że jego realizacja umożliwi nie tylko identyfikację zagrożeń, dobór najskuteczniejszych instrumentów przeciwdziałania wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym, ale pozwala śledzić i rozwijać nowoczesne formy zarządzania bezpieczeństwem pracy. Zaapelował o szersze wykorzystanie i wdrażanie rozwiązań wypracowanych w ramach programu. „Tylko wtedy z pełną satysfakcją będziemy mogli cieszyć się z postępów w tym obszarze” – podkreślił.

Dyrektor Departamentu Prewencji i Rehabilitacji ZUS Małgorzata Nietopiel zwróciła uwagę, że koszty wypadków przy pracy powstałych w związku z niebezpiecznymi, szkodliwymi i uciążliwymi warunkami pracy ponosi przede wszystkim pracownik i jego rodzina, ale także pracodawca i społeczeństwo. „Wiążą się one z pogorszeniem lub utratą zdrowia, leczeniem, rehabilitacją, niższą wydajnością i jakością wykonywanej pracy, a także wypłatą świadczeń z ubezpieczenia zdrowotnego i społecznego” – wyjaśniła. Poinformowała, że w ubiegłym roku ZUS wypłacił ponad 5 mld zł świadczeń rentowych z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych oraz wypłacił ponad 300 mln zł z tytułu jednorazowych odszkodowań powypadkowych.

Zastępca przewodniczącego Rady Ochrony Pracy, dyrektor Centralnego Instytutu Ochrony Pracy – Państwowego Instytutu Badawczego prof. Danuta Koradecka zwróciła uwagę, że w tym roku tematem wiodącym obchodów Międzynarodowego Dnia Pamięci Ofiar Wypadków przy pracy i Chorób Zawodowych jest poprawa w zakresie gromadzenia i analizy danych o wypadkach i chorobach zawodowych. Rzetelne i całościowe dane na temat wypadków przy pracy i chorób zawodowych umożliwią pełne rozpoznanie zagrożeń na stanowiskach pracy oraz opracowanie efektywnych metod ich eliminacji lub ograniczenia. Dyrektor Departamentu Nadzoru i Kontroli GIP Krzysztof Kowalik i Szymon Ordysiński z Centralnego Instytutu Ochrony Pracy – Państwowego Instytutu Badawczego przedstawili zebrany referaty poświęcone identyfikacji rodzajów działalności i grup pracowników o zwiększonym ryzyku wypadków przy pracy.

Przedstawiciele central związkowych i organizacji pracodawców zwracali uwagę na konieczność podejmowania systemowych działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa i warunków pracy. Mówili również m.in. o dobrych praktykach w zakresie zapobiegania wypadkom i chorobom zawodowym, konieczności poprawy jakości szkoleń bhp, wdrażaniu systemów zarządzania bezpieczeństwem pracy, promowaniu firm dbających o bezpieczeństwo.

Na zakończenie uroczystości uczestnicy konferencji przyjęli apel do Sejmu RP, w którym zwrócili się do Izby o czynne wsparcie działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracujących. Wskazali na niezbędne zmiany legislacyjne mające na celu poprawę jakości prawa pracy, w tym przepisów bhp, zawierających luki prawne i budzących wątpliwości interpretacyjne. Zaapelowali również o wprowadzenie obowiązku zgłaszania do Państwowej Inspekcji Pracy wszystkich śmiertelnych, ciężkich i zbiorowych wypadków przy pracy, niezależnie od podstawy jej świadczenia oraz o ujednoczenie systemu zbierania informacji o wypadkach przez GUS, ZUS i PIP.

W konferencji uczestniczyło ponad 400 osób – przedstawiciele związków zawodowych, organizacji pracodawców, ministerstw, urzędów centralnych, instytutów badawczych.

* * *

W pierwszej części posiedzenia Rada przyjęła stanowisko w sprawie realizacji III etapu programu wieloletniego „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy” - etap III, okres realizacji: lata 2014 – 2016. Z wynikami realizacji programu Rada zapoznała się na posiedzeniu wyjazdowym 22 marca 2017 r. w siedzibie Centralnego Instytutu Ochrony Pracy – Państwowego Instytutu Badawczego. W przyjętym stanowisku Rada stwierdza, że wyniki realizacji III etapu programu wieloletniego „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy” w postaci rozwiązań technicznych i organizacyjnych umożliwiają pracodawcom (w tym z sektora małych i średnich przedsiębiorstw) prowadzenie skuteczniejszych działań na rzecz ograniczania narażenia pracowników na czynniki niebezpieczne, szkodliwe i uciążliwe oraz związanych z nimi wypadków przy pracy i chorób zawodowych, a także wynikających z nich strat ekonomicznych i społecznych. Realizacja programu stanowi przykład innowacyjnych badań, których wyniki znalazły zastosowanie praktyczne w celu zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego. Za uzasadnione Rada uznaje kontynuowanie programu w latach 2017–2019 (etap IV).

Program wieloletni „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy” realizowany jest od 2011 r. Został ustanowiony uchwałą Rady Ministrów. Jego koordynatorem i głównym wykonawcą jest Centralny Instytut Ochrony Pracy – Centralny Instytut Badawczy.